

ФИНАНСОВ МЕМОРАНДУМ

Европейската комисия, наричана по-нататък **“КОМИСИЯТА”**, действайки в и от името на Европейската общност, наричана по-надолу **“ОБЩНОСТТА”**,

от една страна, и

Правителството на Република България, наричано по-надолу **“ПОЛУЧАТЕЛ”**,

от друга страна,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНОТО:

Мярката по чл.1 трябва да бъде извършена и финансирана от бюджета на Общността съгласно разпоредбите на този Меморандум. Техническата, правната и административната рамка, в която мярката по чл.1 трябва да се извърши, е посочена в анекса към Рамковото споразумение между КОМИСИЯТА и ПОЛУЧАТЕЛЯ, наречен “Общи условия”и допълнен от разпоредбите на този Меморандум и анекса “Специални разпоредби” към него.

ЧЛЕН 1- ХАРАКТЕР И ПРЕДМЕТ

Като част от своята програма за помощ, ОБЩНОСТТА ще подпомогне, финансирането на следната МЯРКА:

<u>Номер на програмата:</u>	BG 0201 до BG 0205
<u>Име:</u>	Българска национална програма 2002
<u>Продължителност:</u>	до 30 ноември 2004 г.

ЧЛЕН 2 - ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА ОБЩНОСТТА

Максималният размер на финансовата помощ на ОБЩНОСТТА, наричана по-нататък **“ПОМОЩ НА ЕО (Европейската Общност)”**, е фиксиран в размер до 94.9 милиона евро.

ЧЛЕН 3 - ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ И ИЗТИЧАНЕ СРОКА НА ДЕЙСТВИЕ

За тази МЯРКА, ПОМОЩТА НА ЕО подлежи на договаряне до месец ноември 2004, съгласно разпоредбите на този Меморандум. Всички договори трябва да са подписани до тази дата. Тази част от средствата от ПОМОЩТА, която не е договорена няма да бъде предоставена. Крайният срок за изплащане на ПОМОЩТА е 30 ноември 2005, с изключение на проектите BG 0201.02, BG 0201.12, BG 0202.01, BG 0202.02, BG 0202.03, BG 0203.11, BG 0204.01 и BG 0204.02, за които крайният срок е 30 ноември 2006. Всички средства трябва да бъдат изразходвани до края на срока, определен за изразходване. Въпреки това Комисията може, при изключителни обстоятелства, да разреши подходящо увеличаване на периода за договаряне или срока за изразходване, при условие че това е поискано в разумен срок и е аргументирано от ПОЛУЧАТЕЛЯ. Този Меморандум престава да бъде в сила с изтичането на срока за изразходване на

ПОМОЩТА. Всички средства, които не са изразходвани, трябва да бъдат върнати на Комисията.

ЧЛЕН 4 – АДРЕС ЗА КОНТАКТИ

Кореспонденцията, във връзка с изпълнението на МЯРКАТА, като се посочва номера и името на МЯРКАТА, трябва да бъде адресирана както следва:

За КОМИСИЯТА:

Делегация на Европейската комисия в България
Г-н Димитрис Куркулас
Ул. Московска No.9
Пощенска кутия 668
София 1000, България

Тел.: (+359 2) 933 5252
Факс: (+359 2) 933 52 33

За ПОЛУЧАТЕЛЯ:

Министерство на финансите
Г-н Милен Велчев
Национален координатор на помощта
Ул. “Раковски” 102
София 1040, България

Тел.: (+359 2) 9859 2000
Факс: (+359 2) 987 0581

ЧЛЕН 5 – БРОЙ НА ОРИГИНАЛИТЕ

Този Меморандум е изработен в два екземпляра на английски език.

ЧЛЕН 6- ВЛИЗАНЕ В СИЛА

Този Меморандум влиза в сила от датата на подписването му от двете страни. Разходите, направени преди тази дата, няма да се покриват от ПОМОЩТА НА ЕО.

Анексите трябва да се разглеждат като неразделна част от този Меморандум

Съставено в.....
Дата.....

Съставено в.....
Дата.....

За получателя:

Г-н Милен Велчев
Национален координатор на помощта
Министър на финансите

За комисията:

Г-н Димитрис Куркулас
Ръководител на
Делегацията на ЕК в България

Приложение:

1. Рамково споразумение (Анекси А и Б)
2. Специални разпоредби (Анекс С)
3. Гласност/Публичност (Анекс Д)

АРБИТРАЖ

Всеки спор между договарящите се страни, произтичащ от Рамковото споразумение или финансовия меморандум, който не може да бъде разрешен чрез прилагане на процедурите по чл.18 от “Общите условия” към финансовия меморандум, трябва да се предаде за арбитраж от Арбитражния трибунал, съгласно предвиденото по-надолу.

Страни по такъв арбитраж трябва да са получателят от една страна и комисията от друга.

Арбитражният трибунал трябва да включва трима арбитри, назначени като следва:

- единият от арбитрите - назначен от получателя
- вторият арбитър - назначен от Комисията
- третият арбитър (наричан понякога по-надолу “ПОСРЕДНИК”) трябва да бъде назначаван чрез споразумение между страните, а в случаите когато не може да се постигне съгласие - от генералния секретар на ООН.

Ако някоя от страните не може да назначи арбитър, такъв арбитър ще бъде назначен от ПОСРЕДНИКА.

Ако някой от арбитрите, съгласно тези разпоредби, напусне, почине или е неспособен да изпълнява задълженията си, на негово място ще бъде назначен друг арбитър като назначението ще се извърши по същия начин, както е назначен арбитърът, чието място се заема; новият арбитър ще има същите права и задължения, както своя предшественик.

АНЕКС 2 КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. СТРАТЕГИЯ

Основната цел на Националната програма е подпомагането на България при подготовката ѝ за членство в ЕС, като се зачитат приоритетите, заложи в последната версия на Партньорство за присъединяване, одобрена от Съвета през декември 2001 г. При програмирането по програма ФАР се вземат предвид заключенията от Редовния доклад на Комисията за прогреса на България по пътя ѝ към присъединяване (ноември 2001), приоритетите, заложи в Националната програма за приемане и прилагане достиженията на правото на Общността (Май 2001) и предварителния Национален план за развитие (май 2001), както и въпросите, възникнали по време на преговорите за присъединяване.

Българският национален координатор за усвояване средствата от ЕО играе активна роля при определянето на приоритетите на програмата и на потенциалните ѝ проекти. Специалисти от ЕО са поканени от българската администрация да подготвят проекти, съответстващи на националните приоритети. В редица случаи е отпускана финансова помощ за подпомагане подготовката на проектите. Комисията поддържа редовни контакти с МВФ, Световната банка, Европейската банка за регионално развитие, ЕИБ, агенции за двустранна помощ, като целта е да се гарантира добра координация при отпускането на помощ.

Основните критерии, по които един проект се избира за подпомагане от Националната програма 2002, е размерът, в който той отразява програмните приоритети, както и етапа на завършеност на проекта към момента на финализиране на програмата през март 2002. Помощта по програма ФАР се програмира с многогодишна перспектива, така че се вземат предвид миналата и настоящата помощ по всеки сектор, оказвана съгласно Националните програми от предходните години. Някои проекти, които българската администрация или Комисията са желали да бъдат подпомогнати са отложени за програма 2003, за да има повече време за тяхното доразвиване.

В съответствие с основните насоки на ФАР, е постигнат добър баланс между средствата за институционално изграждане, за приемане и прилагане на правото на ЕО и инвестирането за икономическо и социално сближаване. Внимателно е проучена възможността за усвояване на отпусканите средства, степента на изпълнение на споразуменията, особено в сферата на икономическото и социалното сближаване, както и на проектите, включващи грантови схеми.

ФАР програма 1999 и ФАР програма 2000 подпомогнаха голям брой проекти, отнасящи се до институционалното изграждане и приемането на достиженията на правото на ЕО, като Програма 2001 беше насочена предимно към съдействие за доближаване до икономическите и политическите критерии за членство. През 2002 г., помощта в тези области ще бъде консолидирана, но както в останалите страни кандидатки, така и в България, специален акцент се поставя

върху изграждането на административния и съдебен капацитет, предвидено в съответния План за действие. Програмата е изготвена в съответствие с изброените по-долу задачи, които са избрани поради факта, че представляват области, в които българското правителство и Комисията смятат, че помощта по ФАР ще е изключително полезна на България в усилията ѝ да покрие критериите за членство.

- **икономически реформи и приемане и прилагане на постиженията на правото на ЕО.** България трябва да постигне по-голям икономически растеж и по-висока степен на конкурентоспособност, главно чрез подобряване на бизнес климата, стимулиране на посредничеството във финансовия сектор, подобряване функционирането на пазара за земя и повишаване ефективността на енергийния сектор и комуналните услуги. Програмата включва проекти, насочени към подобряване на: бизнес климата, предприсъединителната стратегия в областта на земеделието и институционалното изграждане; фитосанитарния и ветеринарния контрол; дружествено право; конкуренцията; защитата на здравето на потребителите; либерализирането на пазара на газ; управление на защитените зони; оценка на съответствието на националните стандарти и практики с тези на ЕО.
- **икономическо и социално сближаване.** България трябва да се справи с икономическите и социалните трудности на прехода и да подготви националните и регионални административни структури след присъединяването да управляват средствата по европейските структурни фондове. Програмата включва проекти за: насърчаване на наемането на млади хора на работа; развитие на еко-туризма; подобряване качеството на образованието и квалификацията, получавани в свободното време. В допълнение, предвиден е неразпределен по проекти фонд за институционално изграждане, главната цел на който е подпомагане извършването на институционални промени и изграждането на административния капацитет за осъществяване на българската стратегия за преход към структурните фондове.
- **Укрепване на публичната администрация.** България трябва да укрепи публичната администрация и съдебната си власт, за да може да се бори ефективно с корупцията. Програмата включва проекти за: изпълнението на стратегията за съдебна реформа; борба с корупцията (4 проекти); увеличаване ефективността на работа на прокуратурата; подобряване капацитета на звено Човешки ресурси в публичната администрация; усъвършенстване на митническите стандарти и практики, както и на граничния контрол; прилагане на Националния план за действие относно споразумението от Шенген; подобряване на граничния контрол и управление; подобряване статистика по райони; подобряване на данъчните стандарти и практики.
- **Етническа интеграция и гражданско общество.** България трябва да продължи да спазва демократичните и плуралистични традиции и да стимулира социалната интеграция чрез зачитане правата на човека и осигуряване на подходяща защита на уязвимите групи. Програмата

включва проекти, насочени към увеличаване активността и силата на гражданското общество и към насърчаване социалното развитие в области с малцинство в неравностойно положение.

Програмата също предвижда туинингови проекти (в рамките на неразпределеното перо за институционално изграждане) за: подпомагане изпълнението на малки по обхват приоритетни задачи във връзка с правото на ЕО, които са идентифицирани по време на преговорния процес; обучение на българските кадри да подготвят проекти, което ще доведе до подобряване капацитета за изработване и управление на ФАР проектите; и съвместно финансиране на вноските, внасяни от България за участие в определени агенции и програми на ЕО.

4. ЦЕЛИ, ОПИСАНИЕ И УСЛОВИЯ

Цел 1: Икономически реформи и приемане и прилагане достиженията на правото на ЕО

BG 0201.01: Укрепване на Българската агенция за насърчаване на търговията

Този проект, предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, цели да насочи и подпомогне развитието на: националния бизнес и търговия; на политиката за насърчаване на търговията и по-конкретно изграждането на нейната институционална мярка. Изпълнението на тези цели ще увеличи способността на българската икономика да се справи с конкурентния натиск и пазарните сили вътре в ЕС. Проектът е насочен и към засилване сътрудничеството между публичния и частния сектор чрез укрепване на административния капацитет на Българската агенция за насърчаване на търговията (БАНТ) за осъществяване на международните аспекти от националната икономическа политика и стратегия. Помощта по програмата ФАР зависи от достигането на високо ниво на сътрудничество между участниците в туининговата програма.

BG 0201.02: Създаване на Разплащателна агенция и подготовка за създаване на Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК) в България

Този проект, който е предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, се състои от два подпроекта: създаване на Разплащателна агенция в рамките на Държавния фонд за земеделие, което е в съответствие с изискванията на ЕС; и подготовка за създаване на Интегрирана система за администриране и контрол (ИСАК) в България. Помощта по ФАР програмата зависи от наличието на достатъчен български административен капацитет.

BG 0201.03: Подпомагане изпълнението на предприсъединителната стратегия в областта на екологичното земеделие и селското развитие

Този проект, който е предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, ще подпомогне: укрепването капацитета на Министерството на земеделието и горите (МЗГ) и неговите регионални служби: работата на регионалните инспекторати по околна

среда към Министерството на околната среда и водите по провеждането на реформите, определени за приоритетни при подготовката ни за членство в областта на екологичното земеделие и селското развитие; по-ефективното управление на природните ресурси и многофункционалното развитие на селските райони. Проектът ще подпомогне институциите при провеждането на консултации, наблюдение и контрол по отношение развитието на екологичното земеделие и селските райони. Помощта по програма ФАР зависи от по-детайлното изработване и получаването на широка подкрепа на проекта за Национална програма в областта на екологичното земеделие.

BG 0201.04: Подобрене на граничния ветеринарен контрол

Този проект, предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, е насочен към: укрепване капацитета на Министерството на земеделието и горите и неговите служби в три основни аспекта, съответстващи на приоритетите за присъединяване и приемане и прилагане правото на ЕО; подобряване на ветеринарния контрол по границите; усъвършенстване на диагностициращата система за контрол върху здравето на животните; подобряване на контрола върху храната и хранителните добавки, давани на животните. Помощта по ФАР ще зависи от достигането на високо ниво на сътрудничество между участниците в туининговата проект, както и от решението за предоставяне на митнически улеснения.

BG 0201.05: Подобряване на фитосанитарния контрол

Целта на този проект е подпомагане службите за фитосанитарни инспекции към Националната служба за защита на растенията при изпълнение на фитосанитарния контрол и биологичното тестване, при регистрирането на продукти за растителна защита, както и при извършването на контрол върху наличието на остатъци от пестициди, нитрати, тежки метали и торове в растенията. Помощта по ФАР ще зависи от достигането на високо ниво на сътрудничество между участниците в туининговия проект, както и от наличието на достатъчен квалифициран персонал

BG 0201.06 Контрол върху ТСЕ (“луда крава”)

Този проект, предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, е насочен към подпомогне ефективното въвеждане в България на работещите в ЕС системи за контрол върху заболяванията, както и подобряването на националната система за контрол върху животинските заболявания, и по-конкретно върху разпространението на заболяването “луда крава”. Този проект ще улесни въвеждането в България на система за наблюдение на заболяването “луда крава”, както е постановено в Регламент 999/2001/ЕС. Помощта по ФАР ще зависи от модернизирането на съответните лаборатории преди започването на проекта.

BG 0201.07 : Развитие на дружественото право

Този проект, който е планиран да бъде извършен чрез туининг, има за цел да подобри сътрудничеството между институциите и организациите, работещи в

областта на защита правото на интелектуална собственост. Проектът е насочен най-вече към: сътрудничество между защитните и изпълнителните институции; изграждане на национална информационна система; защита правото на интелектуална и индустриална собственост; предотвратяване нарушенията по границата; свободен достъп до информационната база на Патентното ведомство и Министерството на културата; увеличаване квалификацията на работещите. Помощта за този проект, отпусната по програма ФАР, зависи от подписването на Меморандум за разбирателство между Държавната митническа агенция, Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието, Министерството на културата и Патентното ведомство, в който меморандум се определят отговорностите на тази институции в областта на дружественото право.

BG 0201.08: Подобряване политиката в областта на конкуренцията

Този проект, предвиден да бъде извършен чрез туининг, ще подпомага: ефективното прилагане на новото законодателство относно предоставянето на държавни помощи; подобряването на административния капацитет на властите, наблюдаващи и контролиращи предоставянето на държавни помощи; подобряването на работата на Върховния административен съд и на другите държавни органи, работещи по проблемите на предоставянето на държавни помощи, по прилагането на приетото в съответствие с *acquis* законодателство относно държавните помощи. Помощта по програма ФАР е зависима от изграждането на ефективен механизъм за сътрудничеството между самите министерства и агенции.

BG 0201.09: Повишаване защитата на здравето на потребителите

Този проект, предвидено да бъде частично извършен чрез туининг, е насочен към: подпомагане изграждането на институционалния капацитет и създаване на условия за ефективно прилагане на законодателството в областта на защита на потребителите; осъществяване на политика за защита на потребителите; повишаване потребителското доверие в стоките и услугите, предлагани на пазара, както и постигането на висока степен на защита, включително защита на здравето и сигурността на потребителите, както и на техните икономически интереси; стимулиране мобилността на потребителите на територията на България.

BG 0201.10: Подкрепа за либерализирането на пазара на газ

Този проект, предвиден да бъде извършен с техническа помощ, на първо време предвижда подпомагане либерализацията на енергийния пазар. Либерализирането ще премине през няколко фази: преминаване от монополизъм към регулиран достъп на трети участници, завършване на реструктурирането и приватизацията на част от активите на Булгаргаз в съответствие с правото на Общността и Закона за енергетиката и енергийната ефективност. Помощта по ФАР зависи от поемането от страна на правителството на ясен ангажимент за осъществяване на либерализацията, както и на наличието на други източници за финансиране на по-нататъшната работа в този сектор.

BG 0201.11: Планиране на управлението и изграждане на капацитет за водните резервати

Този проект има за цел развитието на национален подход за ефективно управление на две основни категории защитени зони в България, с оглед на подготовката за тяхното бъдещо членство в ПРИРОДА 2000. Проектът е насочен към разработване на административни модели за участие, както и към цялостно планиране на управлението на следните две категории, определени в Закона за защитените територии от 1998 г.: природните паркове и защитените местности. Проектът също ще подпомогне създаването на административни модели за участие и цялостно планиране на управлението за два приоритетни резервата по брега на р. Дунав в България, представляващи двете основни категории защитени зони: Природния парк "Персина" и Защитената местност "Калимок-Брусхлен". Помощта по програма ФАР ще бъде доразвита с помощ от 7.5 млн. долара от Световната банка/ GEF.

BG 0201.12 Укрепване на националната система за оценяване степента на съответствие

Този проект, който ще бъде осъществен с техническа помощ, има за цел осигуряването на адекватно обслужване на индустрията от органите, извършващи оценка на степента на съответствие (СABs), и по конкретно от Института по стандартизация и метрология. Проектът е насочен към: укрепване на националната система на SABs за извършване процедурите по оценяване; осигуряване на ефективно информационно обслужване, съпоставимо с практиката на CEN/CENELEC; улесняване прилагането на директивите в тази област чрез приемане и прилагане на хармонизирани стандарти; осигуряване на необходимия капацитет за удовлетворяване изискванията на приоритетните индустриални сектори по отношение на акуратността, достоверността и проследяемостта на извършените мерки. Помощта по програма ФАР зависи от специфичното законодателство и институционални промени, изисквани от проекта.

Цел 2: Икономическо и социално сближаване

Помощта по програмата ФАР за икономическо и социално сближаване е предоставена за първи път през 2000 г. Програмирането през 2002 е извършено в контекста на преработения План за национално развитие, който инкорпорира регионалните стратегии със стратегиите по сектори. През 2002 г. помощта по ФАР ще бъде насочена към две области: инвестиции в различните сектори (най-вече туризма) и развитието на човешкия ресурс. Помощта е по-малка в сравнение с предходните две години, защото ограничената способност за усвояване е значително преодоляна в резултат на оказаната досега подкрепа и заради наличието на по-приоритетни области.

Инвестиционните схеми ще бъдат изработени по начин, който да гарантира, че средствата, отпуснати по програма ФАР, постигат желаните резултати, като при изработването на схемите ще се вземат под внимание уроците, научени от миналите години, както и проведените изследвания. Акцент е поставен на:

постигането на приоритетните цели, заложи в Плана за национално развитие; устойчивото въвеждане на планираните структури, като когато е подходящо се използва външна техническа помощ; осигуряване прилагането на ясни и обективни критерии за прозрачност при избора на бенефициенти по тези инвестиционни схеми.

Помощта по програма ФАР за всяка схема, включваща инвестиция за икономическо и социално сближаване, зависи от одобрението на Делегацията на Комисията, дадено преди изпълнението на схемата да започне, от институционалните споразумения и споразуменията за използване на помощта, както и от квалификацията на персонала и ресурсите на организациите, участващи в прилагането, от споразуменията за гарантиране доброто управление на средствата на ЕС и от всички други изисквани оперативни насоки или меморандуми за разбирателство.

BG 0202.01: Поощряване наемането на млади хора на работа

Този проект, който е предвиден да бъде осъществен с техническа и финансова помощ, има за цел увеличаване равнището на наемане, приспособимост и предприемачество на младежите между 16 и 29 години. Проектът е насочен към: намаляване равнището на безработица сред младите хора и поощряване тяхното наемането на работа; увеличаване ефективността на разпределението, използването и контрола на средствата на ЕС в местните структури на Министерството на труда и социалните грижи; поощряване участието на младежките организации по места при усвояването на средствата, отпускани от ЕС. Помощта по програма ФАР зависи от наличието на достатъчен човешки ресурс в Министерството на труда и социалната политика, който да прилага ефективно предвидените схеми, и най-вече в съответното Звено за управление на проекта.

BG 0202.02: Развитие на българския еко-туризъм

Тази схема, която ще бъде осъществена чрез туинингов проект в подкрепа на отпуснатата финансова помощ, е насочена към постигане на стабилен растеж в сферата на еко-туризма чрез подобряване позицията на българската туристическа индустрия на международния пазар. Схемата е насочена към: разнообразяване на туристическия продукт и подобряване качеството на предлаганите туристически услуги; нарастване броя на туристическите обекти и увеличаване времето на тяхното използване; подобряване квалификацията и уменията на работната сила, заета в туризма; увеличаване възможността за получаване на информация и провеждане на рекламна кампания в страната и в чужбина. Тези мерки ще доведат до подобряване качеството и разнообразието на туристическите услуги с цел увеличаване продължителността на туристическия сезон, до въвеждане на нови пазарни сегменти и нарастване на приходите в държавния бюджет от туристическия сектор. Помощта по ФАР е зависима от изграждането на ефективен механизъм за междуведомствено сътрудничество и сътрудничество с агенциите.

BG 0202.03: Обучение през целия живот и обучение в свободното време

Тази схема, която е планирана да бъде осъществена чрез комбинация от техническа помощ, инвестиции и субсидии, има за цел осигуряването на квалифицирано обучение и подготовка, съгласно изискванията на пазара на труда. Тя е насочена към: подобряване приспособимостта и конкурентноспособността на работната сила чрез системата “Обучение през целия живот”, в съответствие с динамиката на пазара на труда; подпомагане реформата в областта на обучението в свободното време. Помощта по ФАР е зависима от изграждането на ефективен механизъм за междуведомствено сътрудничество и сътрудничество с агенциите и най-вече от сътрудничеството между Министерството на образованието и науката и Министерството на регионалното развитие и благоустройство.

Изграждане на институции, работещи по структурните фондове

Отделен проект в тази област е планиран, но в действителност българската стратегия за преминаване към структурните фондове не е завършена навреме. Следователно помощта ще бъде предоставяна от неразпределения фонд за институционално изграждане, BG 0205.02

Цел 3: Укрепване на публичната администрация

BG 0203.01: Осъществяване на стратегията за реформиране на съдебната система

Този проект, предвиден да бъде осъществен чрез туининг, подпомага правителството и съдебната власт да изпълнят основните задачи от амбициозната им стратегия за реформиране на съдебната система. Този проект ще осигури: еднакъв достъп до правосъдие; подобряване на съдебната система, с цел осигуряване на бърза и ефективна защита на правата на физическите и юридическите лица; въвеждане на нова информационна техника в съдилищата за подобряване на тяхната ефективност и създаване на Национален институт за професионална квалификация. Помощта по програма ФАР зависи от степента на ангажираност на българските власти с осъществяването на стратегията.

BG 0203.02: Изпълнение на националната антикорупционна стратегия

Този проект, предвиден да бъде извършен чрез туининг, има за цел укрепването на административния капацитет на Министерството на вътрешните работи за предотвратяване и борба с корупцията в страната. Той е насочен към: приемането и ефективното прилагане на европейските стандарти и най-добри практики в борбата срещу корупцията; институционалното укрепване на интегрираната система от структурните звена на Министерството на вътрешните работи за борба с корупцията в страната; предоставянето на специализирано техническо оборудване и информационни системи; усъвършенстването и по-ефективното прилагане на програмата за предотвратяване корупцията сред служителите на МВР; изграждането и въвеждането на система за насърчаване на антикорупционното поведение сред уязвими групи служители на МВР, като полицаи и служители в гранична

полиция; прилагането на образователна система за развиване професионалната култура на служителите на МВР. Помощта по програма ФАР е зависима от ефективното прилагане на другите елементи от националната антикорупционна стратегия.

BG 0203.03: Създаване на единна система за човешки ресурси

Този проект, който е предвиден да бъде осъществен с техническа помощ, допълващ проект BG 0203.02, цели увеличаване способностите на МВР при управлението и квалификацията на човешките ресурси. Той е насочен към: предоставяне възможност на МВР да подбира и назначава квалифицирани и предани служители, нужни за ефективното изпълнение на функциите на министерството; развитие на ефективна система за подбор на персонал. Помощта по програма ФАР е зависима от степента на ангажираност на МВР към системата.

BG 0203.04: Подобряване на административното правораздаване

Този проект, предвиден да бъде осъществен чрез туининг, цели да подобри правната и организационна рамка на административното правораздаване, за да се предотврати корупцията чрез: прилагане на модерна система на административно правораздаване; изграждане на ефективен механизъм за извънсъдебен контрол върху работата на държавната администрация; осигуряване на добро обслужване от държавната администрация на гражданите и фирмите и увеличаване възможността (правата) на последните да защитават интересите си при взаимоотношенията си с администрацията. Помощта по програма ФАР е зависима от ясно дефинираните задачи и отговорности на участващите институции.

BG 0203.05 Борба срещу корупцията и повишаване обществената нетърпимост срещу нея

Този проект, планиран да бъде осъществен с техническа помощ, има за цел: създаването на антикорупционен климат чрез подпомагане развитието на бизнеса чрез изграждане на информационна система за съществуващите лицензионни режими и издаването на лицензи; мониторинг и оценяване на мерките по Програмата за прилагането на националната антикорупционна стратегия, както и на препоръките за бъдещи действия; стимулиране сътрудничеството в борбата срещу корупцията между правителствените институции, неправителствените организации и средствата за масова информация.

BG 0203.06: Укрепване на Прокуратурата

Този проект, който е предвиден да бъде осъществен чрез туининг, има за цел да увеличи капацитета на Прокуратурата в борбата срещу организираната престъпност, икономическите престъпления и корупцията. Проектът е насочен към: специализирането и съсредоточаването на Прокуратурата в борбата срещу организираната престъпност, икономическите злоупотреби и корупцията и повишаване по този начин на ефективността на Прокуратурата. Помощта

включва обучение, методологични насоки в криминалните разследвания, създаване на регистър за прокурорските дела и свързването на Прокуратурата с Апелативната прокуратура чрез информационна мрежа. Проектът се явява допълнение на очакваното участие на България в многостранната ФАР програма за борба с измамите (РН/2002/1412).

BG 0203.07: Укрепване капацитета на човешкия ресурс в публичната администрация на България

Този проект, който е предвиден да бъде осъществен с техническа помощ, цели създаването на капацитет в рамките на Министерския съвет, който да развива, ръководи и наблюдава системите и политиките за човешкия ресурси в публичната администрация, както и да работи за подобряване управлението на човешките ресурси. Проектът е насочен към създаването и въвеждането в експлоатация на система за управление на човешките ресурси в публичната администрация, която система ще даде на заетите в общественния сектор знанията, уменията и лидерските качества, необходими за ефективното и ефикасно изпълнение на правителствената политика. Обучението ще бъде планирано и осъществено в тясно сътрудничество с Института по публична администрация и европейска интеграция.

BG 0203.08: Усъвършенстване на митническите стандарти и практики

Този проект, който е предвиден да бъде осъществен с техническа помощ, ще позволи на отдел "Тарифи", отдел "Преминаване" и отдел "Информационни технологии" на Националната митническа агенция да приемат европейските стандарти и практики на Генералната дирекция TAXUD като условие за членство, а също ще допринесе за компютъризирането на този сектор на национално ниво, за да се осигури съвместимост със системите на Генералната дирекция TAXUD. Проектът цели също улесняване на търговията, чрез автоматично въвеждане на данните за търговците и тяхната стока в българската Интегрираната митническа информационна система . Този проект се явява допълнение към друга помощ, отпускана по програма ФАР, както и на договора между правителството на България и английската фирма Crown Agents.

BG 0203.09: Подобряване граничния контрол

Този проект, който ще бъде осъществен с техническа помощ, ще подкрепи прилагането на стратегията за рационализиране на граничните операции на българската митническа администрация в периода 2002-2004 г., както и ще спомогне за взимането на адекватни мерки за подобряване контрола по границите. Това ще допринесе за по-ефективно събиране на митническите мита и такси от българската митническа администрация и ще й позволи по активно да изпълнява ролята си на бариера срещу контрабандата и нелегалния трафик на стоки (включително наркотици, предмети на изкуството, редки растения и животни, право на интелектуална собственост), с оглед на стратегическото географско положение на РБългария между Европа и Азия и стратегическата роля на международните транспортни коридори, голяма част от които преминават през територията на България. Този проект има за основа отпуснатата по-рано помощ по програмата ФАР, като в същото време се явява

допълнение към договора, сключен между РБългария и английската фирма Crown Agents.

BG 0203.10: Изпълнение на Националния план за действие във връзка със споразумението от Шенген

Този проект, предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, ще подпомогне изпълнението на част от Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение. Той е насочен най-вече към: изработването и въвеждането в експлоатация на съвместимата със SIS Автоматична информационна система за издирване; усъвършенстването на системата за криминални анализи и развитието на софтуерните програми за дистанционно обучение на служителите на МВР. Изпълнението на тези цели ще спомогне за подобряване равнището на граничния контрол и националната сигурност и ще осигури интензивен обмен на информация със страните-членки на ЕС и Европол, което ще доведе до по-ефективна борба с транснационалната организираната престъпност.

BG 0203.11: Подобряване на граничния контрол и управление

Този проект, предвиден да бъде изпълнен чрез туининг, цели да укрепи граничното управление в България чрез въвеждането на оперативни стандарти и практики за Българската гранична полиция. Проектът прилага най-добрите практики на ЕС в областта на граничния контрол, както и модернизация на оборудването в съответствие със стандартите на ЕС в областта на външния граничен контрол. Този проект е продължение на многонационалната ФАР програма, която подпомага Националната операциона стратегия на българската гранична полиция. Набляга се на контрола по Черноморското крайбрежие и бреговете на река Дунав чрез създаване на регионални центрове за управление, контрол и обмен на информация, както и чрез предоставянето на патрулиращи съдове, с възможност за продължително патрулиране, независимо от метеорологичните условия. Тези съдове ще улеснят в голяма степен провеждането на регулярни наблюдения на териториалните и крайбрежните води, а това ще доведе до намаляване на престъпността по границите на Р България. Помощта по програма ФАР е зависима от това дали граничната полиция разполага с достатъчен човешки ресурс за ефективното прилагане на проекта.

BG 0203.12: Подобряване на статистиката за отделните региони

Този проект, предвиден да бъде изпълнен с техническа помощ, е насочен към укрепването на административния капацитет на Националния статистически институт (НСИ) с оглед приемането и прилагането на правото на ЕО в областта на статистиката, с цел получаването на достоверна и сравнима информация. Основната задача на този проект е развитието и подобряването на статистиката за регионите, което е важно не само за българските власти, но също и за различни схеми на ЕО, в това число и за планирането на въвеждането на структурните фондове. Помощта по програма ФАР е зависима от изграждането от НСИ на механизъм за ранни консултации относно статистическа информация, от която се нуждаят потребителите на статистиката, и най-вече Министерството на регионалното развитие и благоустройство.

BG 0203.13: Развитие на данъчните практики и стандарти

Този проект, предвиден да бъде изпълнен с техническа помощ, цели подобряването на административния капацитет на българската данъчна администрация в областта на информационните технологии, в съответствие с основните указания, посочени в Фискалния план на ЕК. Той е насочен също към приемането и компютъризирането на практиките и стандартите на ЕС, VIES (системата за обмен на информация на VAT) и SEED (системата за обмен на информация за съществуващите акцизи), в съответствие със спецификациите на Генералната дирекция TAXUD. Успешното завършване на този проект ще доведе до подобряване управлението на данъчната администрация и нейните оперативни действия, както и до ефективно административно сътрудничество със страните-членки на ЕС и Генералната дирекция TAXUD и засилване на комуникацията със заинтересованите страни.

Цел 4: Етническа интеграция и гражданско общество

BG 0204.01: Урбанизация и социално развитие на районите, в които живеят малцинства

Този проект цели подобряването на условията за живот, намаляване равнището на безработица и създаването на условия за социална и икономическа интеграция на малцинствените групи в неравностойно положение, като същевременно се запази тяхната етническа идентичност. Проекта предвижда предоставянето на техническа помощ за изработването и управлението на самия проект и инвестиране в обучението в свободното време, като е насочен към инфраструктурите проекти и трудоспособното население. Помощта по програма ФАР е зависима от помощта, предоставяна за области с преобладаващо ромско население.

BG 0204.02: Развитие на гражданското общество

Този проект е насочен към изграждане на динамично и стабилно гражданско общество, с оглед: интегрирането на малцинствени и уязвими групи в обществото; увеличаване капацитета и прозрачността при работата на неправителствените организации в борбата срещу корупцията; засилване партньорството между неправителствените организации, обществените организации и бизнес средите и поощряване участието на гражданите в процеса на взимане на решения; стимулиране активното участие в приемането и прилагането на достиженията на правото на ЕО в областта на околната среда, социалната сфера и защитата на потребителите; развиване капацитета на неправителствените организации при разработване на приоритетните задачи на национално и местно ниво, при разработване и осъществяване на ефикасни и зрели проекти, при развитие на устойчивото партньорство и при прилагане на разнообразни методи за удовлетворяване нуждите на техните бенефициенти. Този проект ще включва техническа помощ за оценяване на нуждите и изграждане на капацитета и схемите за предоставяне на помощ за неправителствените организации. Помощта по ФАР е зависима от подробния анализ на нуждите.

Цел 5: Изготвяне на проекта, неразпределен пакет за изграждане на институциите и програми на Европейската общност

BG 0205.01: Механизъм за изготвяне на проекта

Този механизъм, изграден на базата на механизма от 2001 г., ще подобри възможността на българските институции да изготвят и ръководят проекти на ФАР и да играят по-пълна роля на партньори при изготвяне на програмите ФАР. Той ще допринесе за по-доброто изготвяне на проекти и по-добри резултати. Ще бъде предоставена техническа помощ за технико-икономически доклади, обучение при изготвянето на програми, изготвяне на проекти и ръководство на същите, подготовка на проектите, технически спецификации, планове за обществени поръчки, тръжна документация и оценка за влиянието върху околната страна. Механизмът ще се ръководи от Националния координатор на помощта в тясно сътрудничество с Делегацията на Европейската общност. Съдействие ще се оказва само при подготовката на проекти, свързани с договорени програмни приоритети. Силно ще се наблегне на българското участие в подготовката на проекти, с оглед повишаване на възможностите на националните институции сами да подготвят и ръководят проекти.

BG 0205.02: Пакет от документи за изграждане на институциите (инструменти за изграждане на туининг проекти)

Този механизъм ще осигури поддръжка за изграждане на институциите чрез помощ (инструменти за изграждане на туининг/побратимяване/ проекти или друга форма на техническа помощ), за да се удовлетворят изискванията по отношение на специфични, спешни и непредвидими потребности, възникващи по време на преговорите, при подготовката на Плана за действие за административните и юридически капацитети и стратегията за структурните фондове. По точно този механизъм може да допринесе за; да помогне за приемането и прилагането на европейското законодателство в определени области, където все още има необходимост от съдействие; да се подобри институционалния и оперативен капацитет на държавната администрация от гледна точка на бъдещата роля при прилагането на европейското законодателство; да повиши квалификацията на служителите от институциите на държавната администрация, свързани с прилагането на европейското законодателство; да усъвършенства институциите, необходими за прилагането на “Стратегията за участието на Република България в структурните фондове на Европейския Съюз”. Управляващ съвет, възглавен от Националния координатор на помощта ще ръководи фонда, ще определя подходящи проекти и ще ги предлага на Делегацията на Европейската общност за одобрение.

BG 0205.03: Участие в програми и агенции на Европейската общност

Този фонд ще осигури съвместно финансиране от ФАР, за да подпомогне България да даде своя дял за участие в следните програми и агенции на ЕО през 2003 г.: Леонардо да Винчи II, Сократ II, Младеж, Шеста рамкова програма за проучване (включително Евроатом), Култура 2000, Митници 2002, Предприятия и предприемачество, Медия Плюс/Медия Трейнинг, Европейска Агенция по

околната среда, ИДА II, Равнопоставеност на половете, Европейско дигитално покритие за Глобалните мрежи, Действия на общността в общественото здравеопазване, Борба срещу социалното отхвърляне и дискриминацията.

Опит

Опитът при внедряването на програмите ФАР през предишните години и направените оценки доведоха до много важни изводи. Тези изводи рефлектираха в изготвянето и изпълнението на Национална програма 2002. Най-важните изводи се отнасят до лимитиране на капацитета на българската администрация при много основни министерства и агенции и по-специално в министерствата, действащи като Изпълнителни агенции. Средносрочни и дългосрочни усилия за увеличаване на капацитета вече се прилагат и са добавени във ФАР 2002, но междуременно допълнителни мерки бяха предприети за улеснение. Те включват лимитиране на броя на схемите за отпускане на помощи, тъй като същите натоварват допълнително капацитета на администрацията, рестриктиране на броя на Изпълнителните агенции, избягване на комплексно, многоетапно договаряне в неразпределения резерв за изграждане на институциите. Друг важен извод, е че успеха на проектите ФАР, специално при изграждането на институциите, зависи от липсата на текучество на ключовия ръководен и работен персонал. В допълнение към ограничителните условия в споразуменията за проектите, този проблем се разглежда в контекста на реформата на държавния сектор и усъвършенстването и чрез подобряване на договорите на държавните служители и условията за избягване на политически мотивираните назначения на персонала.

По-специфични изводи по отношение на индивидуалните сектори, министерства или видове проекти бяха също направени и рефлектират в документите за отделните проекти.

Общи програмни условия

Преди да се подпише Финансовия Меморандум между Комисията и Правителството на Република България, Националният координатор на помощта трябва да увери Комисията, че са предприети адекватни мерки по отношение на персонала и ресурсите, съответно Националния фонд, Централното звено за финансиране и договаряне, Министерството на регионалното развитие и благоустройство и други изпълнителни агенции и ръководещи проекти звена, включени в изпълнението на тази програма.

Преди да се подпише Финансовия Меморандум между Комисията и Правителството на Република България, Националният координатор на помощта трябва да потвърди наличността на национално съфинансиране, посочено във фиша на проекта и модалностите за комбиниране на финансирането от ФАР и националното съфинансиране, когато проектите са договорени.

Всеки проект, включващ доставки на оборудване и осъществяване на трудова дейност изисква национално съфинансиране, както е посочено в съответния фиш на проекта. Ако общата стойност на такова оборудване или трудова

дейност е по-малка от посочената във фиша, стойността на финансирането от ФАР ще се намали, с оглед да останат непроменени съответните пропорции на финансирането от ФАР и националното съфинансиране, посочени във фиша. Ако общата стойност е по-висока от посочената във фиша, необходимите допълнителни средства ще бъдат набавени чрез допълнително национално съфинансиране.

Преди да се подпише Финансовия Меморандум между Комисията и Правителството на Република България, Националният координатор на помощта трябва да увери Комисията, че проектите на споразуменията за побратимяване, референциите и техническите спецификации са изготвени, с оглед изпълнението на всеки проект да бъде започнато незабавно.

За всеки проект, предоставен частично или изцяло чрез побратимяване, на Комисията трябва да бъде предоставен проект на споразумение за одобрение в рамките на четири месеца от нотификацията или избора на партньор за побратимяване. Ако не бъде предоставен проект за споразумение в горния период, Делегацията може да препрати проекта до страните-членки за избор на нов партньор за побратимяване, да организира търг за финансово-технически помощ, или да канцелира проекта.

Проектите, които трябва да се изпълнят чрез побратимяване, изискват пълна ангажираност и участие на висшето ръководство на финансиращата институция. В допълнение към предоставянето на побратимения партньор на адекватен персонал и ресурси, висшето ръководство трябва напълно да бъде включено в развитието и изпълнението на политиката и институционалните промени, необходими за постигане на целите на проекта.

За проекти, включващи повече от едно българско министерство или агенция, Националният координатор на помощта ще потвърди, че са налице ефективни механизми за сътрудничество и координация между съответните министерства или агенции.

По-специфични условия са описани във фиша на всеки проект.

3. БЮДЖЕТ (милиони евро)

Код	CRIS/ DAC Код	ЦЕЛ	Общо финанси- ране от ФАР	Изграж- дане на институ- циите	Инвести- ции
BG 0201	15010	Икономически реформи и европ. законодателство	23.6	11.175	12.425
BG 0202	11230	Икономическа & социална синхронизация	14	1.175	12.825
BG 0203	15040	Подобряване работата на	36.4	13.375	23.025

		държав.адми- нистраци			
BG 0204	15050	Етническа интеграция и гражданско общество	8	4.270	3.730
BG 0205	53010	Подготовка на проекта, нераз пределени за изграждане на институциите програми и програми на ЕО	12.9	10.793	2.107
		ОБЩО	94.9	40.788	54.112

По-пълна бюджетна разбивка е предоставена в анекс 4. Отделни финансови предложения са предоставени за покриване на български трансгранични програми.

4. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОЕКТА

а) Финансово управление и ръководство на проекта от страната-кандидат

Програмата ще бъде ръководена в съответствие с Децентрализираната система за изпълнение на ФАР(DIS) процедури.¹

Националният координатор на помощта (НАС) ще носи пълна отговорност за изготвянето, мониторинга и изпълнението на програмите на ФАР. Националният оторизиран служител (НАО) и Оторизираните служители по проекта (РАО) ще потвърдят, че програмите се изпълняват съгласно процедурите, заложи в DIS Ръководството за изпълнение и други инструкции на Европейската комисия, и че всички договори са изготвени в съответствие с Практическото ръководство за ФАР, ИСПА и САПАРД.²

Националният координатор на помощта и Националният оторизиран служител ще носят обща отговорност за координацията между ФАР (включително ФАР СВС), ИСПА и САПАРД.

Националният Фонд (NF) в Министерството на финансите, ръководен от Националния оторизиран служител, ще упражнява надзор върху финансовото ръководство на Програмата и ще бъде

¹ вземайки предвид правилата заложи в анекса на Правила на Съвета 1266/1999

² Практическото ръководство е заменило F(“Снабдяване”) от DIS Ръководството

отговорен за докладите до Европейската комисия. Националният оторизиран служител ще носи пълна отговорност за финансовото ръководство на фондовете на ФАР. Той ще гарантира, че правилата, предписанията и процедурите на ФАР отнасящи се за обществените поръчки, докладване и финансово ръководство, а така също и правилата за държавните помощи се спазват, и че е на лице функционална информационна система за проекта. Това включва и докладването на всички съмнителни и действителни случаи на измами и нередности. Националният оторизиран служител ще бъде отговорен за пълната отчетност за фондовете на ФАР за една програма до закриването и.

б) Размери на проекта

Всички проекти ще бъдат по-големи от 2 млн. евро , с изключение на проектите в следните области:

а) проекти, фокусирани предимно върху изграждането на институциите, при които заинтересованото българско министерство или агенция има ограничен капацитет и не може да усвои 2 млн. евро и

б) техническа помощ за либерализация на пазара на газта, където съдействието на ФАР ще бъде последвано от по-голяма помощ от друга финансираща агенция.

в) Краен срок за сключване на договорите и плащанията

Всички договори трябва да се сключат до 30 ноември 2004 г. Всички плащания трябва да се осъществят до 30 ноември 2005 г.

Плащанията трябва да се извършат до 30 ноември 2006 г. за следните проекти. Реабилитацията е посочена във фиша на проекта.

BG 0201.02 Създаване на Агенция по плащанията и подготовка за създаване на Агенция за консултантски услуги

BG 0201.12 Укрепване на Националната система за оценка на съответствията

BG 0202.01 Подсигуряване на заетост за младите

BG 0202.02 Развитие на българския еко-туризъм

BG 0202.03 Обучение през целия живот и обучение за преквалификация

BG 0203.11 Укрепване контрола по границите и ръководство

BG 0204.01 Урбанизация и социално развитие в изостаналите области

BG 0204.02 Развитие на гражданското общество

г) Възстановяване на фондовете

Всяка доказана нередност или измама, разкрити по всяко време на изпълнението на програмата ще доведе до възстановяване на фондовете от Комисията.

Ако изпълнението на съответна мярка не съответства на част от или цялата отпусната помощ, то Комисията трябва да извърши проучване на случая и по-

специално да помоли финансиращата страна да предостави коментарите си в рамките на определен период от време и да корегира всички нередности.

Във връзка с горепосоченото проучване Комисията може да редуцира или канцелира помощта, ако проучването разкрие нередности, неправилно комбиниране на фондове или неспособност да се спази едно от условията от финансовия меморандум и по-специално всяка значителна промяна, касаеща условията на изпълнение на мярката, за което не е потърсено одобрението на Комисията. Всяко намаляване или канцелиране на помощта има за цел възстановяване на платените суми.

Когато комисията установи, че незаконно действие не е коригирано, или че част или цяла операция не е в съответствие с част или цялата отпусната помощ, Комисията трябва да проведе подходящо проучване на случая и да помоли финансиращата страна да предостави коментарите си по същия в определен период от време. След проучването, ако финансиращата страна не е предприела корективни мерки, Комисията може:

(а) да редуцира или канцелира всякакви авансови плащания;

(б) да канцелира цялата или част от предоставена за мярката.

Комисията трябва да определи размера на корекцията, като вземе предвид същността на незаконното действие и размера на провала в ръководните или контролни системи.

Фондове, неизползвани до изтичането на крайния срок на програмата, ще бъдат възстановени от Комисията. Една финална писмена декларация със съответната поддържаща документация ще бъде издадена от Националния оторизиран служител точно след края на периода на плащанията от Финансовия меморандум, показваща общата договорена и изплатена стойност. Крайно съгласуване с банка, показващо съществуващите баланси в Националния фонд/Изпълнителната агенция/ Централното звено за финансиране и договаряне, също ще бъде приложено.

Независимо от възстановяването на неизползваните и неприемливи фондове след изтичането на Финансовия меморандум, една допълнителна възстановителна заповед може да бъде издадена след финалния одит за надежността и съгласуваността на контрактите и плащанията и тяхното изпълнение в съответствие на условията на Финансовия меморандум, като се вземе предвид независимото мнение на финалния одит.

Националният оторизиран служител ще осигури възстановяването на всички неопозотворени фондове или всяка сума, изплатена погрешно в рамките на 60 календарни дни от датата на нотификацията. Ако Националният оторизиран служител не изплати сумата на Комисията, финансиращата страна ще възстанови същата на Комисията. Лихвите за закъснели плащания ще се начисляват върху неизплатените суми, като се прилагат правилата, специфицирани във Финансовите разпоредби, ръководни за Общинските бюджети.

д) Финансови преводи

Комисията ще осъществи преводи на фондове на Националния Фонд в съответствие с Меморандума за разбирателство, подписан между Комисията и Правителството на България през декември 1998 г. Фондовете ще бъдат трансферирани след поискване от страна на Националния оторизиран служител в отделна банкова сметка, деноминирана в евро, която ще бъде открита и обслужвана от Националния Фонд в Централна банка.

)

Изплащане до 20% от средствата, които подлежат на местно управление*, ще бъдат преведени на Националния Фонд, след подписването на Финансовия меморандум и Финансовите споразумения между Националния Фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договориране. Изискванията, залегнали в статии 2 и 13 на Меморандума за разбирателство за Националния Фонд, също трябва да бъдат спазени. Нещо повече, Националният оторизиран служител трябва да предостави на Комисията указанията на Оторизираните служители по проекта и описание на системата, наблюдайки на потока от информация между Националния Фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договориране и начина, по който ще се осъществят плащанията.

Две плащания ще бъдат извършени до 30% от средствата, които подлежат на местно управление* и финалното плащане до 20% или пълния баланс на бюджета, което е по-малката сума. Първото плащане /обезпечаване/ ще бъде задействано, когато 5% от бюджета са вече изплатени от Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договориране. Второто плащане /обезпечаване/ може да бъде поискано, когато 35% от целия бюджет са вече изплатени. Финалното третото плащане ще бъде осъществено, когато 70% от целия бюджет са вече изплатени. По изключение, Националният оторизиран служител може да поиска авансово плащане, в по-големи размери от посочените по-горе проценти, в съответствие с процедурите, заложили в споменатия Меморандум за разбирателство. Никакви плащания не могат да бъдат осъществени без спазването на горепосочените правила или без върховната оторизация на Централния офис на Комисията.

)

/ /

Националният фонд ще преведе средства на Изпълнителните агенции, включително и на Централното звено за финансиране и договориране в съответствие с Финансовите споразумения, подписани между Националния фонд и Изпълнителните агенции и Централното звено за финансиране и договориране, когато същите са приложими. Банкови сметки за съпътстващи програми ще бъдат открити на името на съответната Изпълнителна агенция и Централното звено за финансиране и договориране в полза на финансовата администрация на съпътстващата програма във връзка със статия 13 от Меморандума за разбирателство за създаването на Националния фонд.

Всяко отделно Финансово споразумение ще бъде одобрено от предварително от Европейската Комисия. Когато Националният фонд е сам по себе си и платежен агент за Изпълнителната агенция и Централното звено за финансиране и договориране няма да има преводи на фондове от Националния фонд до Изпълнителната агенция и Централното звено за финансиране и договориране. Всяка от Изпълнителните агенция и Централното звено за финансиране и договориране трябва да бъдат възглавени от Програмен оторизиран служител, посочен от Националния оторизиран служител, след консултация с Националния координатор на помощта (NAC). Оторизираният служител по проекта ще бъде отговорен за всички операции, проведени от съответната Изпълнителна агенция и Централното звено за финансиране и договориране.

За тези контракти, със средства, задържани за гаранционен период, продължаващ след края на срока за плащане на програмата, общият размер на фондовете по отношение на тези контракти, калкулирани от Оторизирания служител по проекта и определени от Комисията, ще бъдат изплатени на Изпълнителната агенция преди официалното приключване на програмата. Изпълнителната агенция поема пълната отговорност за депозирането на средствата до осъществяване на финалното плащане, за да гарантира, че горепосочените средства ще бъдат използвани само за плащания, свързани с клаузите за задържане.

Изпълнителната агенция по-нататък поема пълната отговорност към контракторите за изпълнение на задълженията, свързани с клаузите за задържане. Лихвите, натрупани върху депозираните фондове, ще бъдат изплатени на Комисията след финалното плащане на контракторите. Фондове, неизплатени на контракторите след уреждане на финалното плащане ще бъдат възстановявани на Комисията. Преглед/доклад/ за използването на средствата, депозирани в гаранционни сметки – и по-специално на плащанията, извършени от тях – и за натрупаните лихви ще бъде предоставян годишно от Националния оторизиран служител на Комисията.

)

Единичен аванс ще бъде изплатен на Националния фонд, за да покрие пълната стойност на частта на ФАР от финансовите средства за участие в програми за общините и агенциите. Авансът ще бъде осъществен след подписването на Финансовия меморандум и по искане от Националния фонд.

Този аванс е различен /отделен/ от авансите за останалата част от програмата. Трябва да се отбележи, че приноса на ФАР за всяка програма ще бъде преведен само, когато решение на Асоциирания съвет или Меморандума за разбирателство, определящ условията и правилата за участие са в сила.

Ако има закъснение във влизането в сила на част от Меморандума за разбирателство, плащането към Националния фонд може да бъде разделено на два или повече транша, така че 100% от необходимите средства за изпълняващите се програми могат незабавно да бъдат преведени.

Националният фонд ще бъде отговорен за трансферирането на средствата обратно до Комисията при последващо поискване на фондовете от Генералния Директорат на Комисията, отговорен за съответните програми в рамките на поисканите крайни срокове.

)

По принцип, всички банкови сметки ще бъдат облагани с лихви. Лихвите ще се докладват на Европейската Комисия. Ако реши Комисията, на базата на предложение от Националния оторизиран служител, лихвите могат да се реинвестират в Програмата.

е) Изпълнителните агенции ще бъдат отговорни за съпътстващите програми, както следва:

Централното звено за финансиране и договориране на Министерството на финансите ще бъде Изпълнителната агенция за всички програми и съпътстващи програми, със следните изключения:

Министерство на околната среда и водите – BG 0201.11

Министерство на труда и социалната политика – BG 0202.01 и BG 0202.03

Министерство на регионалното развитие и благоустройство – BG 0202.02

В допълнение, за BG 0205.03, плащания във връзка с участие в Програми на ЕО и агенции се осъществяват от Националния фонд директно.

ж) Оценка на влиянието на околната среда и опазване на природата

Процедурите за оценка за влиянието върху околната среда, както е заложено в ЕІА-директива са напълно приложими за всички инвестиционни проекти под егидата на ФАР. Ако ЕІА-директива не са напълно синхронизирани, процедурите трябва да са подобни на тези, установени в горепосочените директива. Ако един проект попада в рамките на анекс I или анекс II на ЕІА-директивата, провеждането на една ЕІА-процедура трябва да бъде документирана.

Ако един проект има вероятност да повлияе някои аспекти на важността на опазването на природата, подходяща оценка според статия 6 на Хевитатс-директивата трябва да бъде документирана.

Всички инвестиционни проекти ще бъдат изпълнени в съответствие съответното законодателство на общините. Проектните фишове ще съдържат специфични клаузи за съответствие с европейско законодателство в областта на околната среда, според вида дейност, която се провежда за всеки инвестиционен проект.

з) Специални правила за някои компоненти на програмата

Побратимяване

Сумите, определени за проекти на побратимяване ще покрият приемливите разходи (както са посочени в DIS-инструкциите) за изпълнение на работния план, договорен между Държавата-членка и държавата-кандидат. Приемливите

разходи може да включват разходите, направени от избраната Страна-членка през периода на изготвяне на спогодбата за побратимяване в периода между подписването на Финансовия меморандум и крайната нотификация за финансовото одобрение на спогодбата.

Схеми за извънредни помощи

За схеми за извънредни помощи, чиито процедури и размери не са покрити от текущите DIS правила, точните изпълнителни ангажименти ще бъдат специфицирани в съответните проектни фишове в съответствие със следните принципи:

- процедурите и размера, които да бъдат използвани при изпълнението на схемите и отпускането на безвъзмездни помощи ще последват условията на Практическото ръководство. По-специално, особено внимание ще се обърне на процеса на селектиране на финансираните проекти, което трябва да се извърши на техническо ниво от комитети по селекцията, съставени от експерти, посочени от властите, които съфинансират схемите, а така също и от съответните администрации и заинтересовани групи, включени в схемите.
- Компетентният Оторизиран служител по проекта за програмата, под ръководството на който схемата за отпускане на безвъзмездни помощи се финансира, ще запази неговата/нейната договорна и финансова отговорност за изпълнение на схемите. По-специално, Оторизираният служител по проекта трябва формално да одобри искането за предложения, приложения, критерии за оценка, а както и процеса на селектиране и резултатите. Оторизираният служител по проекта трябва освен това да подпише договорите за помощите с финансиращите страни и да подсури адекватен мониторинг и финансов контрол под неговата/нейната отговорност и власт. С това условие, ръководството на схемите може да се децентрализира от Оторизирания служител по проекта към подходящите органи на секторно или регионално ниво.
- Последващо одобрение на Комисията (Делегацията в София) ще бъде необходимо за исканията за предложенията, приложенията, критериите за оценка, процедурите за избор (включително съставянето на комитети) и резултатите (списък от проекти за финансиране). Договорите за помощите, подписани от Оторизирания служител по проекта ще бъдат обект на последващ контрол от Делегацията на ЕО.

Изпълнението на избраните проекти и осигуряването на работна ръка, суровини и услуги, договорени с подизпълнители от финансиращите страни за индивидуалните помощи ще бъдат предмет на правилата за обществените поръчки в Практическото ръководство. Децентрализираната система, създадена за ТГС малки проекти трябва за се прилага за всички контракти под 300 000 Евро (или всяко увеличение трябва да бъде определено от Ръководството на ЕО за средства за малки проекти по ТГС програмите) Търгове и контракти над това увеличение ще бъдат представяни на Делегацията на ЕО за последващо одобрение. Финансовите задължения по условията на ФАР ще бъдат ефективни от деня на подписване на договорите за помощи от компетентния Оторизиран служител по проекта. Изпълнението на проекта и всички плащания на ФАР

трябва да се осъществят преди крайната дата на настоящия Финансов меморандум.

5. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Изпълнението на проекта ще бъде наблюдавано чрез т.нар. Общ комитет по мониторинг (ЖМС). Той включва Националния оторизиран служител, Националния координатор на помощта и Комисията. ОКМ ще провежда срещи поне веднъж годишно, за да прави преглед на всички програми, финансирани от ФАР, с оглед проследяване на тяхното развитие към изпълнение на целите, залегнали във Финансовия меморандум и Достъпното сътрудничество. ОКМ може да препоръча смяна на приоритетите и/или пренасочване на фондовете на ФАР.

ОКМ ще бъде подпомаган от Подкомитети по мониторинг (МСС), които ще включват Националния координатор на помощта, Националния оторизиран служител за всяка изпълнителна агенция (и за Централното звено за финансиране и договориране, където е приложимо) и службите на Комисията. ППМ ще прави детайлен преглед на развитието на всяка програма, включително нейните компоненти и договори, на базата на регулярни доклади за мониторинг и оценка, изготвяни с помощта на външен консултант (във връзка с условията на DIS ръководството) и ще представи препоръки върху аспекти от ръководството и изготвянето на проекти, подсигурияйки ефективността им. ППМ ще докладва на ОКМ, на който ще предоставя обобщени, подробни доклади за всички програми, финансирани от ФАР.

Службите на Комисията ще осигурят изготвянето на последващо оценяване, след приключване на програмата.

6. ОДИТ И МЕРКИ ПРОТИВ ПРЕСТЪПНОСТТА

а) От страните-кандидатки

Всяка година план за одит и обобщение на резултатите от проведения одит ще бъдат изпращани до Комисията. Докладите от одита ще бъдат на разположение на Комисията.

Подходящ финансов контрол ще се провежда от компетентните национални, финансови и контролни органи по отношение изпълнението на програмата.

Финансиращите страни ще осигурят проучване и задоволително третиране на съмнителни и истински случаи на престъпления и нередности с последващ национален или на общински контрол.

Нередност ще означава всяко нарушение на условие на закон на общината, като се започне от пропуски на икономическия оператор, който е или ще провали общия бюджет на общините или отделните такива, чрез намаляване на приходите или загуба на приходите, натрупвани от собствени източници, събирани директно от името на общините, или чрез необосновани разходи.

Престъпление ще означава всяко целенасочено действие или нарушение по отношение на:

1. използването или предоставянето на фалшиви, некоректни или непълни изявления или документи, което от своя страна оказва ефект на неподходящо или погрешно задържане на средства от общия бюджет на ЕО, или на бюджети, управлявани от, или името на ЕО,
 2. непредоставяне на информация, нарушавайки специфично задължение със същия ефект,
 3. използване на средства не за целите, за които те първоначално са отпуснати.
- Националните власти ще осигурят функционален контрол и информационен механизъм, като този предвиден в Регулационните актове на Комисията 1681/94.

По-специално, всички съмнителни и действителни случаи на престъпление и нередности, а така също и всички предприети от националните власти мерки трябва да се докладват на службите на Комисията без отлагане. Ако няма случаи на съмнителни или действителни престъпления или нередности за докладване, финансиращата страна ще информира Комисията за този факт в края на всяко тримесечие.

б) От Комисията

Всички финансови меморандуми и резултатни договори са предмет на супервизия и финансов контрол от Комисията (включително и от европейския антипрестъпен офис) и отидите от Сметната палата. Това включва и мерки, като последваща проверка на търговете или договорите, осъществени от Делегацията в заинтересованата страна-кандидат и осъществяване на проверки на място.

За да се осигури ефективна защита на финансовите интереси на общността, Комисията може да проведе проверки на място и инспекции в съответствие с условията, предвидени в Регулационните актове на Съвета (Евроатом, ЕО) № 2185/9614.

Сметките и операциите на Националния фонд и Централното звено за финансиране и договориране и всички съответни изпълнителни агенции могат да бъдат проверявани при дискретност от страна на Комисията от външни одитори, котрактирани от Комисията, без предразсъдъци по отношение на отговорностите на Комисията и Сметната палата на ЕО, както е отразено в “Общите условия по отношение на Финансовите меморандуми”, приложени към Рамковото споразумение.

7. ПРОЗРАЧНОСТ/ПУБЛИЧНОСТ

Подходящият Оторизиран служител по проекта ще бъде отговорен за осигуряване на всички необходими мерки за съответната публичност на всички действия, финансирани от програмата. Това ще се извършва при близко взаимодействие с Делегацията на Комисията. По-подробни детайли са изложени в анекс “Прозрачност/Публичност”.

8. СПЕЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

При положение, че договорени задължения не са посрещнати по причини, извън контрола на правителството на Република България, Комисията може да направи преглед на програмата, с цел при дискретност от страна на Комисията, да канцелира всички/или част от фондовете или да пренасочи неизползваните фондове за други цели, в съответствие със задачите на програмите на ФАР.

АНЕКС 2 КЪМ ФИНАНСОВИЯ МЕМОРАНДУМ

ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ ЗА ПРОГРАМИТЕ НА ФАР, ИСПА И САПАРД НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ

1. Цели и обсег

Мерките за публичност и информация, касаещи помощта на програмите ФАР от Европейската общност имат за цел да увеличат обществената осведоменост и прозрачността на действията на ЕО и да създадат последователна представа във всички страни-кандидати. Информацията и публичността ще засегнат мерките, получавайки помощ/съдействие/ от програмите ФАР.

2. Общи принципи

Подходящият Оторизиран служител по програмата, отговорен за изпълнението на Финансовия меморандум и други форми на помощ ще бъде отговорен за публичността на място. Публичността ще се осъществява в сътрудничество с Делегациите на ЕО, които ще бъдат информирани за взетите за тази цел мерки.

Компетентните национални и регионални органи ще предприемат всички необходими административни мерки, за да осигурят ефективно прилагане на тези ангажименти, и за да си сътрудничат с Делегациите на ЕО по места.

Мерките за публичност и информация, описани по-долу, са базирани на условията на правилата и решенията, приложими за Структурните фондове. Те са:

- Правило (ЕЕС) 1159/2000 Официален бюлетин на ЕО № L130/30, 31 май 2000г.;
- Решение на Комисията от 31 май 1994 г.; Официален бюлетин на ЕО № L 152/39, 18 юни 1994 г.

Специалните условия, касаещи ИСПА са включени в:

- Решение на Комисията от 22 юни 2001 г., Официален бюлетин на ЕО № L.182/58

Мерките за публичност и информация трябва да са в съответствие с условията на горепосочените правила и решения. Ръководство за правилата се предоставя на националните, регионалните и местни власти от Делегацията на ЕО в заинтересованата страна.

3. Информация и публичност, касаещи програмите на ФАР

Информацията и публичността ще бъдат предмет на единен комплект от мерки, дефинирани от компетентните национални, регионални и местни власти, в сътрудничество с Делегациите на ЕО за срока на Финансовия меморандум и ще касае и програмите и другите форми на помощи.

Стойността на информацията и публичността за индивидуалните проекти ще се покрие от бюджета на същите.

Когато се изпълняват програми на ФАР, мерките, посочени в (а) и (б) по-долу ще бъдат прилагани, както следва:

(а) Компетентните власти на страните-кандидати ще публикуват съдържанието на програмите и други форми на помощи в най-подходяща форма. Те ще подсигурят подходящо разпространяване на тези документи и ще ги предоставят на заинтересованите страни. Те ще подсигурят регулярни презентации по територията на страната-кандидат на изготвените информационни материали и публикации.

(б) Мерките за публичност и информация по места включват следното:

1. При случаи на инвестиции в инфраструктурата със стойност надвишаваща 1 млн. евро:

- издигане на билбордове , които да бъдат инсталирани в съответствие с условията на правилата и решенията, споменати в параграф 2 по-горе и техническите спецификации на ръководството да бъдат подсигурени от Делегацията на ЕО в заинтересованата страна.
- стационарни възпоменателни плочи за инфраструктурата, достъпни за обществеността , които да бъдат инсталирани в съответствие с условията на правилата и решенията, споменати в параграф 2 по-горе, и техническите спецификации на ръководството да бъдат предоставени от Делегацията на ЕО в заинтересованата страна.

2. При случаи на инвестиции в производството , мерки за развитие на местния потенциал и всички други мерки, получаващи финансова помощ от ФАР, ИСПА или САПАРД:

- мерки за свеждането до знанието на потенциални потребители на помощите и обществеността за помощите на ФАР, ИСПА или САПАРД, в съответствие с условията, залегнали в параграф 3(б)(1) по-горе.
- мерки, насочени към кандидати за държавни помощи, частично финансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД под формата на информация за формата на попълване на апликациите , тази част от помощта идва от ЕО, и по-специално от Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД в съответствие с условията, посочени по-горе.

4. Запознаване с помощта на ЕО на бизнес кръговете на потенциалните потребители и на обществеността

4.1. Бизнес кръговете

Бизнес кръговете трябва да бъдат запознати, колкото е възможно повече с помощта, касаеща ги най-директно.

Властите, отговорни за усвояване на помощта, трябва да осигурят подходящи канали за разпространение на информацията до потенциалните потребители, и по-специално малките и средни предприятия. Те трябва да съдържат индикации за административните процедури, които трябва да бъдат спазени.

4.2. Други потенциални потребители

Властите, отговорни за усвояване на помощта, трябва да осигурят подходящи канали за разпространение на информацията до всички хора, които се възползват или могат да възползват от мерките, касаещи обучение, заетост на работната ръка или развитие на човешките ресурси. Властите трябва да осигурят обучаващи се групи в заетост на работната ръка, бизнес или видове бизнес, центрове за обучение и неправителствени организации.

Форми/системи/

Системите, издадени от националните, регионалните или локалните власти, касаещи съобщението, кандидатстването и отпускането на помощта, предназначена за крайните потребители или всеки друг, нуждаещ се от тази помощ, ще отбележат, че ЕО, и по-специално Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД предоставят финансовата помощ. Нотификацията за помощ, изпратена до потребители, трябва да информира за размера на процента на помощта, финансиран от въпросната Програма. Ако такива документи носят национални или регионални емблеми/знаци/, те също трябва да носят и логото на ЕО със същите размери.

4.3.Обществеността

Медиите

Компетентните власти трябва да информират медиите по най-подходящ начин за предприетите действие за съфинансиране от ЕО, и по-специално ФАР, ИСПА или САПАРД. Такова участие трябва да бъде справедливо отразено в тази информация.

Осъществяването на операции (веднъж те бяха приети от Комисията) и важните фази при тяхното изпълнение ще бъдат предмет на информационни мерки, по-точно по отношение на регионалните медии (преса, радио и телевизия). Подходящо сътрудничество трябва да бъде осигурено с Делегацията на ЕО в кандидатстващата страна.

Принципите, залегнали в горните параграфи, ще се използват и за рекламата, като съобщения в пресата и публични комуникации.

Информационни събития

Организаторите на информационни събития, като конференции, семинари, панаири и изложби във връзка с осъществяването на операции, частично финансирани от Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД ще посочат

категорично участието на ЕО. Това може да стане чрез излагане на европейското знаме в залите за срещи и европейското лого на документите, в зависимост от обстоятелствата. Делегацията на ЕО в страната-кандидат ще оказва действие, когато е необходимо, при подготовката и реализацията на такива събития.

Информационни материали

Публикации (като брошури и памфлети) за програмите, или подобни, финансирани или съфинансирани от ФАР, ИСПА или САПАРД, трябва на заглавната страница да съдържат ясна индикация за участието на ЕО, а така също и европейското лого, където се използват национални или регионални емблеми/знаци/.

Когато такива публикации имат предговор, той трябва да бъде подписан, както от отговорната личност за страната-кандидат, така и за Комисията, от Делегата на Комисията, за да се покаже ясно участието на ЕО.

Такива публикации ще се отнасят за националните и регионални органи, отговорни за информирането на заинтересованите страни.

Горепосочените принципи ще се прилагат и за аудио-визуални материали.

5. Специална правила, касаещи билбордове, информационни табла и плакати

За да се осигури визуалността на мероприятията, частично финансирани от Програмите на ФАР, ИСПА или САПАРД, страните-кандидати ще трябва да осигурят спазването на следните мерки за публичност и информация:

Билбордове

Билбордове, предоставящи информация за участието на ЕО във финансиране на инвестициите, трябва да се издигнат на парцелите на всички проекти, в които участието на ЕО възлиза на 1 млн. Евро или повече. Даже, там където компетентните национални или регионални власти не изграждат билбордове, показващи тяхното участие във финансирането, помощта на ЕО, независимо от това, трябва да бъде посочена на специален билборд. Билбордовете трябва да са с размери, подходящи за мащабите на операцията (вземайки предвид размера на съфинансирането от ЕО) и трябва да бъде изготвен, съгласно инструкциите, залегнали в техническото ръководство, което може да се получи от Делегациите на ЕО, посочени по-горе.

Билбордовете трябва за се преместват не по-рано от шест месеца след приключване на работата и да бъдат заменени, там където е възможно, от възпоменателни плочи в съответствие със спецификациите, посочени в горепосоченото техническо ръководство.

Възпоменателни плочи

Постоянни възпоменателни плочи трябва да се поставят на места, достъпни за обществеността (конгресни центрове, летища, гари и т.н.). В допълнение на европейското лого, в такива плочи трябва да се споменава за частичното финансиране на ЕО и за съответната Програма (ФАР, ИСПА или САПАРД).

Там, където национална, регионална или локална власт или друг краен потребител реши да издигне билборд, да постави възпоменателна плоча, да постави плакат или да предприеме каквато и да е стъпка за предоставяне на информация за проекти със стойност по-малка от 1 млн. евро, участието на ЕО също трябва да бъде показано.

6. Финални условия

Заинтересованите национални, регионални или локални власти могат да предприемат допълнителни мерки, ако намерят това за целесъобразно. Те трябва да консултират Делегацията на ЕО и да я информират за инициативите, които предприемат, за да може Делегацията да участва по подходящ начин в реализацията им.

С цел улесняване изпълнението на тези условия, Комисията, чрез Делегациите си по места, ще предостави техническа помощ под формата на насочване или изисквания към дизайна, където е необходимо. Ръководство ще бъде изготвено на съответния национален език, което ще съдържа детайлни насоки за дизайна в електронна форма и ще бъде на разположение при поискване.